

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 400/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **DMG MORI Czech s. r. o.**, Ořechovská 195/1a, Dolní Heršpice, Brno, Česká republika, IČO 25 575 503, zastúpeného JUDr. Bc. Jánom Falathom, advokátom, Zochova 14A, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 6C/29/2022-462 zo 6. decembra 2022 a uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/19/2023-493 z 11. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenia a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) 21. apríla 2022 žalobu o určenie neúčinnosti darovacích zmlúv a dohody o zriadení vecného bremena proti trom príbuzným žalovaným, ktorí odporovanými právnymi úkonmi prevádzali vlastnícke právo k nehnuteľnostiam a zaťažovali ich. Toto právne konanie malo podľa sťažovateľa viesť k ukráteniu jeho pohľadávky na náhradu škody spôsobenej mu žalovaným 3, ktorý ako konateľ sťažovateľa oprávnený konať samostatne autorizoval v rokoch

2015 – 2019 neoprávnené platby z účtov sťažovateľa. Uvedená pohľadávka na náhradu škody tvorí predmet konania o žalobe na plnenie vedeného v Českej republike na Krajskom súde Brno medzi sťažovateľom ako žalobcom a žalovaným 3.

3. Okresný súd napadnutým uznesením prerušil konanie o sťažovateľovej odporovacej žalobe do právoplatného skončenia konania o zaplatenie 750 312 eur s príslušenstvom vedeného na Krajskom súde v Brne pod sp. zn. 36 Cm/77/2021. Okresný súd dôvodil, že podľa posledného vývoja judikatúry vymáhateľnou pohľadávkou podľa § 42a Občianskeho zákonníka nemusí byť pohľadávka judikovaná, naopak, postačí, ak ide o pohľadávku žalovateľnú. Pre konanie o odporovacej žalobe teda postačí, ak je existencia takejto pohľadávky predloženými dôkazmi aspoň osvedčená, čiže existuje vysoká pravdepodobnosť, že pohľadávka skutočne existuje. Ak sú ale zo strany žalovaného prednášané argumenty a prípadne navrhované dôkazy na jej popretie, pričom súd tieto nevyhodnotí ako celkom zjavne bezpredmetné, nastane potreba riadneho dokazovania tak, aby existencia predmetnej pohľadávky nezostala len v rovine osvedčenia, ale preukázania, pričom vo fáze namietania jej existencie zo strany žalovaného dôjde k narušeniu stavu osvedčenia takejto pohľadávky. Taká situácia nastala podľa názoru okresného súdu aj v odporovacom konaní, keď po úvodnej konštatácii osvedčenia existencie pohľadávky boli zo strany žalovaných produkované úkony procesnej obrany, ktorými existenciu pohľadávky relevantne popierajú.

4. Okresný súd tiež vzal do úvahy, že aktuálne je účinné nariadené neodkladné opatrenie, ktorým vo vzťahu k nehnuteľnostiam nadobudnutým z odporovaného právneho úkonu obmedzil vlastnícke oprávnenia žalovanej 1 a zároveň na jej nehnuteľnostiach zriadil záložné právo práve vo vzťahu k vzneseným peňažným nárokom z pohľadávky tvrdenej sťažovateľom. Preto sú predmetné nehnuteľnosti zabezpečené pre prípad budúcej exekúcie.

5. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu odvolanie. Argumentoval potrebou reštriktívneho uplatňovania prerušenia konania podľa § 164 Civilného sporového poriadku a kritizoval oddialenie stavu právnej istoty prerušením konania. Podotkol, že ešte na pojednávaní 18. októbra 2022 okresný súd konštatoval absenciu dôvodov na prerušenie konania, ale už 6. decembra 2022 k prerušeniu konania pristúpil, a to bez presvedčivého odôvodnenia a zmeny relevantných skutočností.

6. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu. Prejudiciálne riešenie existencie pohľadávky sťažovateľa voči žalovanému 3 síce podľa názoru krajského súdu je možné riešiť aj v odporovacom konaní, avšak zodpovedanie tejto otázky by si vyžadovalo uskutočniť skutkovo aj právne rozsiahle dokazovanie a možno tak prisvedčiť argumentu okresného súdu, že pokiaľ už je iniciované a prebieha súdne konanie, v ktorom súd rieši túto otázku ako otázku meritórnú a výsledkom ktorého bude aj právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím vyslovenie danosti práva a existencie pohľadávky sťažovateľa voči svojmu dlžníkovi, je potom v súlade so zásadou hospodárnosti konania, aby na dvoch konaniach pred dvomi súdmi súbežne neprebíhalo dokazovanie a rozhodovanie (hoci aj prejudiciálne) v tej istej právnej otázke, pričom jednoznačne ide o zásadnú otázku pre rozhodnutie súdu aj v tejto veci. Prerušenie konania z dôvodu hospodárnosti a ekonomiky konania tak nebolo bezdôvodné a ani svojvoľné. Odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu považoval krajský súd za síce stručné, ale postačujúce a zrozumiteľné. K námietke sťažovateľa o radikálnej

zmene postoja okresného súdu k otázke prerušenia konania krajský súd upozornil, že na pojednávaní 18. októbra 2022 okresný súd zamietol návrh žalovaných na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, teda rozhodoval o úplne odlišných okolnostiach a právne významných skutočnostiach a ohľadom úplne iného konania. Prerušenie odporovacieho konania preto nepredstavuje „odklon“ od skoršieho rozhodnutia, ktorým zamietol návrh žalovaných na prerušenie konania z úplne iného právneho dôvodu a do právoplatného skončenia iného súdneho konania.

7. Okresný súd by si mohol uvedenú predbežnú otázku zodpovedať sám. Podľa krajského súdu okresný súd nijako nespochybnil právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [ďalej len „najvyšší súd“ (R 44/2001, 1 Vcdo 1/2022)], podľa ktorých *«predpokladom odporovateľnosti právnych úkonov nie je vykonateľná (judikovaná) pohľadávka, postačuje „taká pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom v základnom konaní“.* Z uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu je však zrejmé, že aj keď pohľadávka nemusí byť vykonateľná (judikovaná), musí ísť o takú pohľadávku, ktorú možno úspešne vymáhať (žalovať) pred súdom.». Podľa krajského súdu okresný súd prerušil konanie nie z dôvodu, že sťažovateľ nemá vykonateľnú pohľadávku proti žalovanému 3, ale z dôvodu právnej istoty, t. j. potreby, aby súdy posudzovali tie isté otázky v rôznych konaniach rovnako.

III.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ argumentuje, že konajúce súdy rozhodli v rozpore s *„ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, ktoré pri odporovacích žalobách nepripúšťajú možnosť prerušenia konania“.* Prerušenie konania okresným súdom a krajským súdom vychádza podľa sťažovateľa *„z marginálnych rozhodnutí súdov“*, ktoré veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rozhodnutí č. k. 1 VCdo 1/2022 zo 17. mája 2022 odmietol a potvrdil ustálenú rozhodovaciu prax reprezentovanú judikátom R 44/2001, podľa ktorej *«„vymáhateľná pohľadávka v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v základnom súdnom konaní,“ čím odmietol niektoré dovtedajšie minoritné názory, že vymáhateľná pohľadávka musí byť zároveň vykonateľná... Ergo konanie o odporovacej žalobe je prípustné aj v prípade, ak žalobca nedisponuje zatiaľ vykonateľným exekučným titulom...».*

9. Predpokladmi odporovacej žaloby sú (i) vymáhateľná (žalovateľná) pohľadávka, (ii) ukracujúci úkon a úmysel dlžníka, (iii) neuplynutie prekluzívnej lehoty a (iv) pri blízkych osobách nevyvrátenie prezumpcie vedomosti o ukracujúcom úmysle dlžníka. Medzi tieto predpoklady nepatrí dispozícia vykonateľnou pohľadávkou, *„preto súd nemôže prerušiť konanie o odporovacej žalobe, keďže všetky predpoklady odporovateľnosti právneho úkonu, a teda aj vyhoveniu Žalobe sú splnené. Svojevoľným prerušením konania súd konal v hrubom rozpore so zákonom.“.* Napadnuté uznesenia sú tak v rozpore s princípom právnej istoty a legitímnych očakávaní a sú v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu.

10. Sťažovateľ existenciu svojej pohľadávky, ktorú sa jeho žalovaný 3 snažil ukrátiť, vyvodzuje z dohody o uznaní dlhu z 21. decembra 2020, ktorú vlastnoručne podpísal finančný riaditeľ sťažovateľa, s ktorým žalovaný 3 mal škodu spôsobiť. Uvedená skutočnosť zakladá prezumpciu

existencie dlhu. V uvedenom prípade išlo o prevod medzi blízkymi osobami (§ 116 Občianskeho zákonníka). Pohľadávku považoval za osvedčenú okresný súd, aj krajský súd, keď uzneseniami z 2. februára 2022 a 30. júna 2022 nariadili neodkladné opatrenie. Krajský súd napadnutým uznesením vytvoril *de facto* stav, ktorý sa nelíši od už prekonaných minoritných názorov, ktoré boli odmietnuté špecifikovaným rozhodnutím veľkého senátu najvyššieho súdu.

11. Povaha sporu o odporovacej žalobe je taká, že dlžník nemá záujem na dobrovoľnom uhradení dlhu, ale navyše svojim aktívnym konaním sa snaží zabrániť prípadnej exekúcii. V takýchto situáciách je logické očakávať, že dlžník bude popierať aj samotnú pohľadávku a bude sa snažiť zmariť jej judikovanie a vymoženie. V prípade sťažovateľa je prezumpcia existencie pohľadávky daná dohodou o uznaní dlhu a tiež zákonnou prezumpciou (§ 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

12. Okresný súd na pojednávaní 18. októbra 2022 uviedol, že nie je potrebné prerušiť konanie a následne 6. decembra 2022 prerušil konanie, pričom žalovaní v uvedenom medziobdobí neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti, a rovnako, ani okresný súd v odôvodnení ani len nenaznačil, aké prostriedky procesnej obrany žalovaných u neho relevantne vzbudili pochybnosti existencie pohľadávky tak, aby sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Neodôvodnená zmena názoru okresného súdu zakladá arbitrárnosť rozhodnutia a zároveň úplná absencia dôvodov, ktoré u súdu relevantne vzbudili pochybnosti existencie pohľadávky sťažovateľa, spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

13. Zamietnutie žaloby o náhradu škody (proti žalovanému 3) by viedlo k akademickému rozhodnutiu, ktoré by nijako negatívne nepostihlo žalovanú stranu, keďže bezprostredne po právoplatnom zamietnutí žaloby by sa mohla domáhať zrušenia neodkladných a zabezpečovacích opatrení na dotknutom majetku. Ak by však nedošlo k zrušeniu napadnutých uznesení o prerušení konania, tak konanie bude prerušené do právoplatného skončenia konania v Brne a následne by prebiehalo ešte konanie pred okresným súdom, čo by pri priemerných dĺžkach konaní predstavovalo značné časové obdobie. Týmto sa predĺži aj čas blokácie majetku. Prerušenie konania je v rozpore s hospodárnosťou konania, pričom nemožno akceptovať ani argument, že sťažovateľ je chránený neodkladným opatrením (obmedzenie dispozičného práva žalovanej s nehnuteľnosťami).

14. Pri vyhovení odporovacej žalobe (rozsudok o neúčinnosti právneho úkonu) skôr, prípadne súčasne s judikovaním pohľadávky sa sťažovateľ bude môcť takmer okamžite domáhať uspokojenia svojho nároku. Žalovaní takto budú tiež motivovaní na dobrovoľné plnenie. Ak sa sťažovateľovi nepodarí dosiahnuť judikovanie pohľadávky, „*tak by práva Žalovanej neboli rozhodnutím o odporovateľnosti právnych úkonov žiadnym spôsobom dotknuté... Summa summarum, ako uvádza dlhoročná judikatúra reprezentovaná rozhodnutím R 44/2001, v prípade odporovacej žaloby nie je potrebné disponovať vykonateľnou pohľadávkou.*“.

15. Okresný súd ani krajský súd sa v napadnutých uzneseniach nijako nevysporiadali s argumentmi v zmysle rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu (1V Cdo/1/2022) a ani s možnosťou prejudiciálne riešiť otázky, o ktorých má právomoc rozhodovať iný orgán (§ 194 ods. 1 CSP). Krajský súd zaujal určité stanovisko k uvedeným argumentom, avšak stanovisko je nedostatočné. Sťažovateľ napr. poukazuje na to, že v spore o odporovateľnosť by bolo postačujúce vychádzať z osvedčených skutočností (čo sa týka uplatnenej pohľadávky na náhradu škody), preto by nebolo

potrebné vykonávať dokazovanie duplicitne tak, ako to uviedol krajský súd v napadnutom uznesení. Osvedčenie skutočnosti napríklad postačuje na vydanie neodkladného opatrenia. K uvedenej procesnej situácii napokon aj došlo aj v prerokovanej veci, keď okresný súd uzneseniami z 2. februára 2022 a 16. novembra 2022 obmedzil vlastnícke právo žalovanej 1 zákazom nakladania s nehnuteľnosťami, pričom k tomuto rozhodnutiu došlo na základe osvedčenej skutočnosti, že žalovaný 3 má voči sťažovateľovi dlh. Ak na nariadenie neodkladného opatrenia postačujú osvedčené skutočnosti, na pokračovanie konania o odporovateľnosti právneho úkonu tiež musia postačovať osvedčené skutočnosti. Neodkladné opatrenie pritom predstavuje výrazný zásah do vlastníckeho práva žalovaných, pritom vyhovujúce rozhodnutie (o neúčinnosti právneho úkonu) by pre žalovaných neznamenovalo taký výrazný zásah do ich právneho postavenia.

16. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a záležitosti v primeranej lehote sťažovateľ uvádza, že k nemu došlo už právoplatnosťou napadnutého uznesenia o prerušení konania, preto *„nie je potrebné čakať určitú dobu, kým bude možné zhodnotiť existenciu neprimeraných prietáhov v konaní... Prerúšením konania o odporovacej žalobe k prietahom určite dôjde a Sťažovateľ nemôže čakať niekoľko mesiacov alebo rokov, kým bude môcť podať ústavnú sťažnosť. Inými slovami, ak je postup súdov alebo iných orgánov taký, že z neho nevyhnutne v budúcnosti vzniknú neprimerané prietahy v konaní, už vykonaním takého postupu dochádza k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote.“*

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

17. Právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07).

18. Sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu označených práv proti napadnutému uzneseniu okresného súdu riadny opravný prostriedok (odvolanie), ktorý aj využil. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa bol v konaní o odvolaní krajský súd, ktorý v danej veci rozhodol napadnutým uznesením. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, a preto ústavnú sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

19. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

20. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

21. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu je uznesenie o prerušení konania. Ústavný súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na vlastnú judikatúru, podľa ktorej v konaniach o ústavných sťažnostiach ústavný súd zásadne preskúmava právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010, III. ÚS 129/2022), čo teda zjavne nie je prípad napadnutého uznesenia. Základné práva na súdnu ochranu sú v zásade „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie alebo rozhodnutie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002)] vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Nesprávne rozhodnutie procesnej povahy nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť (III. ÚS 381/2016). Za určitých okolností možno dospieť k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu procesnej povahy, no malo by ísť o rozhodnutie vyvolávajúce nenapraviteľný stav. Napadnuté uznesenie do okruhu takýchto rozhodnutí zaradiť nemožno.

23. Prerušenie konania, o ktoré vo veci sťažovateľa ide (v súlade s § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet) vykazuje fakultatívnu povahu, a teda sa pri nej plne prejavujú atribúty nezávislého rozhodovania všeobecného súdu v rámci zákonom stanovenej diskrecie (IV. ÚS 337/2023).

24. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu predstavuje podľa ústavného súdu dostatočný základ pre jeho výrok, ktorým prerušil konanie o odporovacej žalobe do právoplatného skončenia konania o náhrade škody pred Krajským súdom v Brne. Krajský súd v napadnutom uznesení primeraným, logickým, zrozumiteľným a dostatočným spôsobom sťažovateľovi objasnil, prečo potvrdil uznesenie okresného súdu o prerušení konania ako vecne správne, preto napadnuté uznesenie nie je zjavne neodôvodnené. Právne závery krajského súdu v spojení s názormi okresného súdu v uvedených uzneseniach nemožno považovať za arbitrárne, t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. popierali by podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 164) a Občianskeho zákonníka (§ 42a). Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd sa odvolacou argumentáciou sťažovateľa zaoberal a poskytol mu primeranú odpoveď na túto argumentáciu, ktorá podľa názoru ústavného súdu nevybočuje z ústavne akceptovateľných rámcov, keďže predstavuje jedno z možných ústavne akceptovateľných riešení vymedzenej skutkovej situácie.

25. Konajúce súdy sťažovateľovi zreteľne objasnili, že k prerušeniu konania došlo nie z dôvodu absencie vykonateľnej pohľadávky voči žalovanému 3, ale z dôvodu, že táto pohľadávka bola dlžníkom spochybnená a je predmetom prebiehajúceho súdneho konania. Tiež uviedli, že konanie o odporovacej žalobe prerušili z dôvodu právnej istoty, t. j. aby tie isté otázky neboli posudzované v dvoch rôznych konaniach. Krajský súd poukázal na to, že v danej situácii predstavovalo prerušenie konania vhodné opatrenie (ani sám sťažovateľ iné vhodné opatrenie nenavrhol). Konajúce súdy tiež poukázali na predmet konania na Krajskom súde v Brne, na zložitosť uvedenej veci, pričom vychádzali zo zistení okresného súdu a zápisnice z pojednávania konaného 18. októbra 2022, ktorá vyvracia sťažovateľom tvrdenú náhlu zmenu postoja okresného súdu k prerušeniu konania, keďže na predmetnom pojednávaní sa zaoberal možným prerušením iného súvisiaceho konania (o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam), nie konania o odporovacej žalobe sťažovateľa. Krajský súd tiež poukázal na dodatočné zabezpečenie pohľadávky sťažovateľa proti žalovanej 1 (zabezpečovacie a neodkladné opatrenie) spočívajúce v obmedzení jej vlastníckeho práva. Krajský súd konštatoval, že uvedený procesný postup (prerušenie konania) nie je v rozpore s judikatúrou najvyššieho súdu.

26. Vymedzené aspekty odôvodnenia napadnutých uznesení konajúcich súdov považuje ústavný súd za dostatočné a relevantné, čo sa týka vzniknutej procesnej situácie v konaní o odporovacej žalobe. Nemožno akceptovať argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej zo špecifikovaného zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu vyplýva nemožnosť prerušiť konanie o odporovacej žalobe. Uvedené zjednocujúce stanovisko takúto argumentáciu neobsahuje. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí riešil výklad pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd v rámci svojej argumentácie uvádzal právne dôsledky, ktoré by boli spojené s takým výkladom pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, že ide o vykonateľnú pohľadávku (tak, ako to navrhoval predkladajúci senát najvyššieho súdu). V rámci toho sa vysporiadal aj s odkazom predkladajúceho senátu na staršiu právnu úpravu (Občiansky zákonník – zákon č. 141/1950 Zb. a Odporovací poriadok – zákon č. 64/1931 Sb. z. a n.). V tomto kontexte porovnal hmotnoprávny inštitút (výhrada odporu) s procesnoprávnym inštitútom (prerušenie konania podľa CSP) z hľadiska úrovne ochrany poskytnutej veriteľovi, pričom konštatoval nedostatočnosť ochrany poskytovanej inštitútom prerušenia konania (bod 18.2 uznesenia veľkého senátu). Z uvedeného uznesenia veľkého senátu najvyššieho súdu však nemožno odvodiť právne

závery, ktoré z nich odvodzuje sťažovateľ, t. j. kategorickú nemožnosť prerušenia konania o odporovacej žalobe.

27. Ústavný súd z formálneho uhla pohľadu prisvedčuje sťažovateľovej námietke, podľa ktorej okresný súd bližšie nešpecifikoval dôvody, ktoré v rovine tvrdení a dôkazov produkovaných žalovanými natoľko spochybnili existenciu sťažovateľovej pohľadávky, že nebolo možné túto otázku predbežne posúdiť v konaní o odporovacej žalobe. K tejto otázke krajský súd len vo všeobecnej rovine konštatoval dostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu. Napadnuté uznesenie krajského súdu je však nutné hodnotiť kontextuálne. V tomto smere nie je bez významu jeho zistenie, že na Krajskom súde v Brne už v konaní o žalobe na plnenie prebehlo pojednávanie 23. marca 2023 a je nariadené ďalšie pojednávanie. Vec je teda „rozpojednávaná“ a perspektíva ukončenia dokazovania s následným meritórnym rozhodnutím vytvára očakávanie skoršieho definitívneho posúdenia existencie spornej pohľadávky. Okrem toho intenzita nedostatku v odôvodnení uznesenia okresného súdu eliminujú okolnosti sťažovateľovej kauzy ako celku. Z podkladov, ktorými ústavný súd disponoval, je totiž zjavné, že sťažovateľ svoje hmotné práva neuplatňuje len prostredníctvom odporovacej žaloby, ale aj žaloby o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam (sp. zn. 3C/4/2022). Oba uvedené žalobné typy sa pritom vylučujú, pretože predpokladom úspechu sťažovateľa v určovacom konaní je záver o neplatnosti sporných právnych úkonov, kým odporovacie konanie cieľi na ich neúčinnosť, o ktorej možno uvažovať, len ak budú vyhodnotené ako platné. Samotná koncepcia súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ domáha, je tak poznačená vnútornou rozpornosťou. Tá determinuje naliehavosť súdnej ochrany poskytovanej sťažovateľovi, ktorý si musí byť vedomý, že v jednom z oboch konaní úspešný byť nemôže. Napokon aj nariadené neodkladné opatrenie a zabezpečovacie opatrenie oslabujú právnu neistotu sťažovateľa vyvolanú v nadchádzajúcom období v dôsledku namietaného prerušenia konania. Všetky uvedené faktory vo svojom súhrne majú podľa názoru ústavného súdu za následok, že absencia adresnej odpovede okresného súdu a krajského súdu na otázku o obsahu žalovanými použitých prostriedkov procesnej obrany, ktoré odôvodňujú prerušenie konania do právoplatného ukončenia sporu o žalobe na plnenie, nemá za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Uvedená námietka sťažovateľa je preto nedôvodná.

28. Námietky sťažovateľa takto neboli v súhrne spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

IV.3. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu:

29. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby ten orgán (všeobecný súd)

porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

30. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti odvodzuje namietané porušenie označených práv od samotného prerušenia konania o odporovateľnosti právnych úkonov a od zbytočných prietáhov, ktoré v dôsledku prerušenia konania v budúcnosti nastanú, t. j. nie od skutočne vzniknutých prietáhov.

31. Vzhľadom na záver o ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia o prerušení konania nemožno uvažovať o porušení v tejto časti ústavnej sťažnosti označených práv. Zároveň sťažovateľ odvodzuje porušenie označených práv na základe hypotetickej argumentácie, t. j. na základe skutočností, ktoré v budúcnosti môžu nastať, nie však od skutočne existujúcich skutočností.

32. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2023

Robert Šorl
predseda senátu